

**WYTYCZNE MONTAŻOWE
DOTYCZĄCE
NAWILŻACZY FIRMY PEGO**

SPIS TREŚCI

1.	TYPOSZEREG NAWILŻACZY FIRMY PEGO	3
2.	OBLICZENIE WYDAJNOŚCI NAWILŻACZA	3
2.1	WYDAJNOŚĆ NAWILŻANIA DLA INSTALACJI NAWIEWNEJ	3
2.2	WYDAJNOŚĆ NAWILŻANIA DLA POMIESZCZENIA BEZ INSTALACJI WENTYLACYJNEJ	4
3.	LOKALIZACJA I MONTAŻ NAWILŻACZA	4
4.	LOKALIZACJA I MONTAŻ LANC PAROWYCH NAWILŻACZY	7
4.1	OBLICZENIE DŁUGOŚCI DYSTANSU NAWILŻANIA N_D	7
4.2	SYSTEM DYSTRYBUCJI PARY MULTISTEAM	9
4.3	DYSTRYBUCJA PARY LANCAMI PAROWYMI	10
4.4	UMIĘJSCOWIENIE LANC W KANALE	11
5.	PRZEWODY PAROWE I KONDENSATU	12
6.	PODŁĄCZENIE WODY	13
7.	PRZYŁĄCZENIE KANALIZACJI	14
8.	ZASILANIE ELEKTRYCZNE	15
9.	RÓŻNE SYSTEMY STEROWANIA	15
9.1	STEROWANIE PROPORCJONALNE Z CZUJNIKIEM WILGOTNOŚCI UMIESZCZONYM W POMIESZCZENIU.	15
9.2	STEROWANIE PROPORCJONALNE Z CZUJNIKIEM WILGOTNOŚCI UMIESZCZONYM W KANALE WYCIĄGOWYM	16
9.3	STEROWANIE PROPORCJONALNE Z CZUJNIKIEM WILGOTNOŚCI UMIESZCZONYM W KANALE NAWIEWNYM	16

1. Typoszereg nawilzaczy firmy PEGO

Nawilzacze parowe powietrza ES firmy PEGO są dostępne w różnych wersjach, z różnym napięciem zasilającym i wydajnością pary w zakresie **od 3 kg/h do maksymalnie 288 kg/h**. W zależności od wydajności pary system składa się z **1 do maksymalnie 6 jednostek podstawowych**. Systemy z kilkoma jednostkami pracują w układzie **nadrzędny/podrzędny** („Master/Slave”).

Nawilzacze parowe ES firmy PEGO są zaprojektowane do pracy z **wodą wodociągową** lub **wodą częściowo zmiękczoną**.

Parametry wody zasilającej powinny wynosić:

- **twardość wody zasilającej: 160 do 450 mg/l CaCO₃**
- **przewodność wodna: 250 - 1300 µS/cm**.

Nawilzacze parowe ES firmy PEGO wyposażone są standardowo w **rozbieralne cylindry parowe**. Przystosowane są do pracy w trybie **ON/OFF** lub z **regulacją proporcjonalną**.

2. Obliczenie wydajności nawilzacza

2.1 Wydajność nawilżania dla instalacji nawiewnej

Do obliczenia wymaganej wydajności należy posłużyć się psychometrycznym wykresem Moliera tzw. „wykresem h-x”

Do obliczeń niezbędne są następujące dane:

- Całkowity strumień powietrza [m³/h]
- Procentowy udział powietrza świeżego [%]
- Strumień powietrza świeżego [m³/h]
- Temp. zewnętrzna powietrza świeżego [°C]
- Wilgotność powietrza świeżego [%]
- Temp. powietrza po nawilżaniu [°C]
- Wilgotność powietrza po nawilżaniu [%]

Wymaganą wydajność nawilżania obliczamy za pomocą następującego wzoru:

$$W \text{ [kg/h]} = \rho \times V \times (X_i - X_o) \times 10^{-3}$$

gdzie:

- **W** – wymagana wydajność nawilżania [kg/h]
- **ρ** – ciężar właściwy powietrza [kg/m³]
- **V** – strumień powietrza świeżego [m³/h]
- **X_i** – wilgotność bezwzględna powietrza po nawilżaniu [%]
- **X_o** – wilgotność bezwzględna powietrza świeżego [%]

Przykładowe obliczenie wymaganej wilgotności:

- Całkowity strumień powietrza 10000 [m³/h]
- Procentowy udział powietrza świeżego 25 [%]
- Temp. zewnętrzna powietrza świeżego -20 [°C]
- Wilgotność powietrza świeżego 100 [%]
- Temp. powietrza po nawilżaniu 20 [°C]
- Wilgotność powietrza po nawilżaniu 50 [%]
- **ρ** – ciężar właściwy powietrza 1,15 [kg/m³]
- **V** - strumień powietrza świeżego 2500 [m³/h]
- **X_i** – wilgotność bezwzględna powietrza po nawilżaniu 7,8 [%]
- **X_o** – wilgotność bezwzględna powietrza świeżego 0,8 [%]

$$W \text{ [kg/h]} = 1,15 \times 2500 \times (7,8 - 0,8) \times 10^{-3} = 20,12 \text{ [kg/h]}$$

Dobry nawilzacz: ES24

2.2 Wydajność nawilżania dla pomieszczenia bez instalacji wentylacyjnej

Z uwagi na naturalną infiltrację powietrza do pomieszczeń przez nieszczelności, bądź otwieranie drzwi i okien, określamy krotność wymian powietrza dla danego pomieszczenia w ciągu godziny.

Pomieszczenie	Krotność wymian
• Pomieszczenie bez okien i drzwi zewnętrznych	0,5
• Pomieszczenie z oknami i drzwiami zewnętrznymi na 1 ścianie	1,0
• Pomieszczenie z oknami i drzwiami zewnętrznymi na 2 ścianach	1,5
• Pomieszczenie z oknami i drzwiami zewnętrznymi na 3 ścianach	2,0
• Korytarze	2,0

Przykładowe obliczenie wymaganej wilgotności:

- Kubatura pomieszczenia 800 [m³]
- Ilość wymian w ciągu godziny 1,5
- Temp. zewnętrzna powietrza świeżego -20 [°C]
- Wilgotność powietrza świeżego 100 [%]
- Temp. powietrza po nawilżaniu 20 [°C]
- Wilgotność powietrza po nawilżaniu 50 [%]
- ρ – ciężar właściwy powietrza 1,15 [kg/m³]
- V – strumień powietrza świeżego $800 \times 1,5 = 1200$ [m³/h]
- X_i – wilgotność bezwzględna powietrza po nawilżaniu 7,8 [%]
- X_o – wilgotność bezwzględna powietrza świeżego 0,8 [%]

$$W \text{ [kg/h]} = \rho \times V \times (X_i - X_o) \times 10^{-3}$$

$$W \text{ [kg/h]} = 1,15 \times 1200 \times (7,8 - 0,8) \times 10^{-3} = 10 \text{ [kg/h]}$$

Dobry nawilżacz: ES12

3. Lokalizacja i montaż nawilżacza

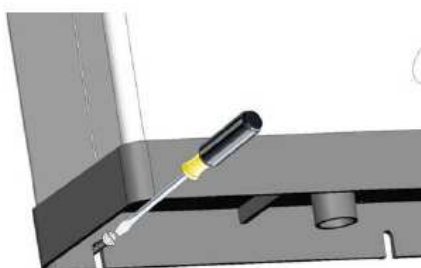
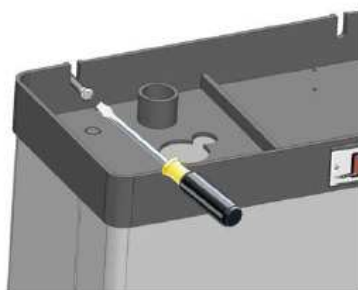
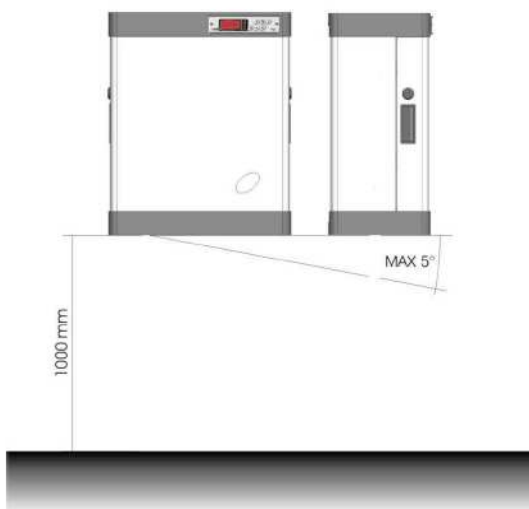
Dla zapewnienia właściwego funkcjonowania nawilżacza parowego i utrzymania optymalnej sprawności, należy przestrzegać poniższych wskazówek w czasie wyboru miejsca montażu nawilżacza parowego:

- nawilżacz parowy należy lokalizować w możliwie najbliższej odległości od miejsca zamontowania lanc w kanale (aby długość węża pary była możliwie jak najkrótsza - max. 5 m),
- należy upewnić się, że konstrukcja, do której zostanie przymocowany nawilżacz, zapewnia wystarczającą nośność (należy zapoznać się z wagą urządzenia napełnionego wodą) i jest odpowiednia do montażu,
- nie należy montować nawilżacza parowego bezpośrednio do kanału wentylacyjnego (niewystarczająca stabilność kanału) lub wewnątrz kanału,
- należy zainstalować nawilżacz parowy w taki sposób, aby dostępna była wystarczająca ilość miejsca dla prac konserwacyjnych oraz serwisowych,
- nawilżacze parowe zostały zaprojektowane do pracy w suchym otoczeniu o temperaturach dodatnich.

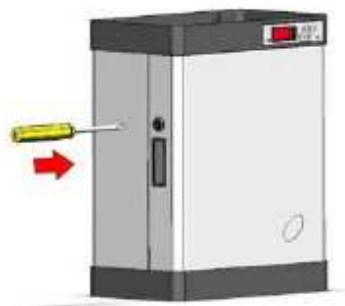
Montaż nawilżacza:

Wyjmując nawilżacz z opakowania należy utrzymywać go w pozycji pionowej. Należy zdjąć nylonowy worek zabezpieczający i sprawdzić, czy nie widać na nawilżaczu śladów uszkodzeń.

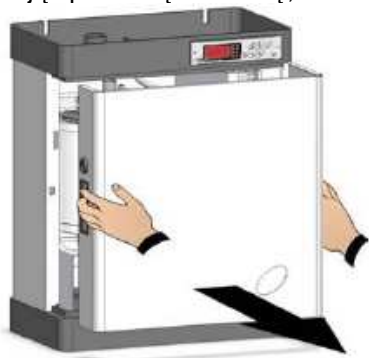
Zamontować nawilżacz do ściany, najlepiej 1m nad podłogą w pozycji poziomej. Należy użyć nacięć w obudowie do montażu śrub mocujących urządzenie do ściany.

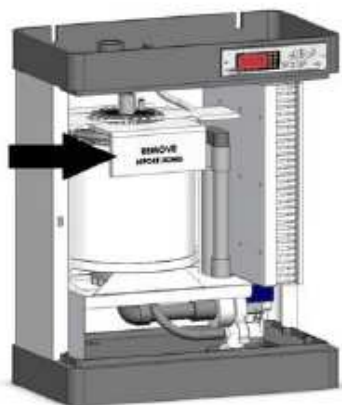
Przy użyciu wkrętaka, odbezpieczyć śruby blokujące obudowę:

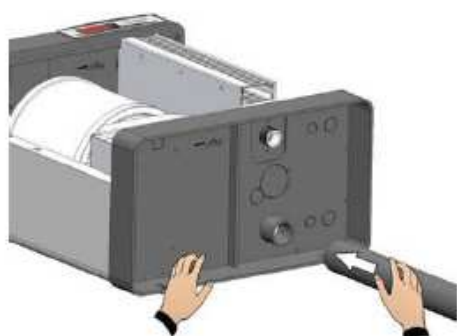
Zdjąć przednią obudowę, delikatnie odciągając panel, trzymając go za boczne uchwyty:

Zdjąć karton zabezpieczający z nad elektrod:

Podłączyć spust wody (średnica 40 mm) i zamontować opaskę zaciskową:

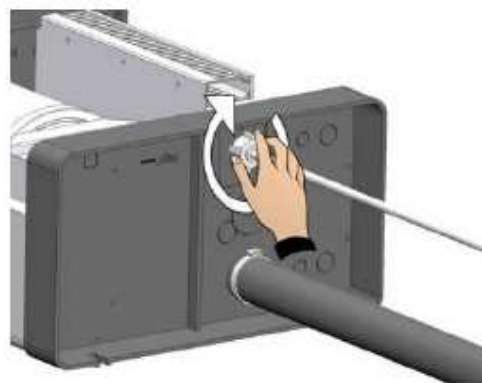
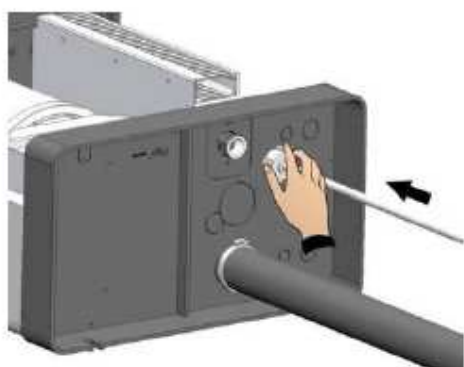

Spust wody wykonywać wyłącznie z użyciem przewodów odpowiednich dla temperatur powyżej 100 °C i średnicy co najmniej 40 mm; przewód prowadzić poniżej nawilzacza.

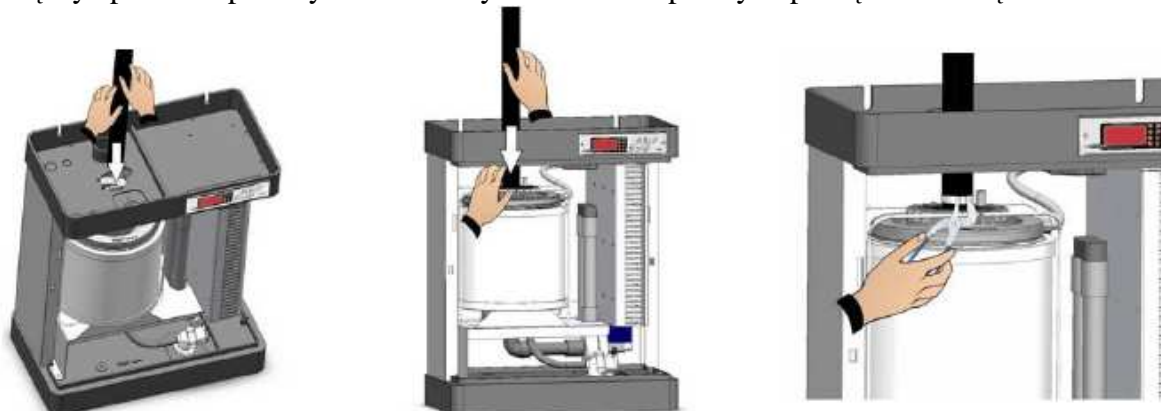
NIGDY NIE NALEŻY UŻYWAĆ NAWILZACZA BEZ PRAWIDŁOWO PODŁĄCZONEGO ODPLYWU KONDENSATU!

Podłączyć zasilanie wodne do króćca 3/4 " zaworu napełniającego nawilzacza:

Podłączenie zasilania wodnego wykonać przewodem wykonanym z: gumy, PVC, PP, nylonu etc.; nie stosować przewodów metalowych

Podłączyć przewód parowy do króćca cylindra i zabezpieczyć opaską zaciskową:

Należy stosować przewody parowe produkcji PEGO lub innych odpornych na działanie wysokich temperatur pary oraz nie uwalniających szkodliwych substancji, ani nie ulegający wulkanizacji!

PRZEWÓD PAROWY NIE MOŻE BYĆ ZAŁAMANY, POSIADAĆ SYFONÓW, A JEGO DŁUGOŚĆ NIE POWINNA PRZEKRACZAĆ 5m!

4. Lokalizacja i montaż lanc parowych nawilzaczy

Dla zapewnienia właściwego funkcjonowania nawilzacza parowego, należy przestrzegać poniższych wskazówek:

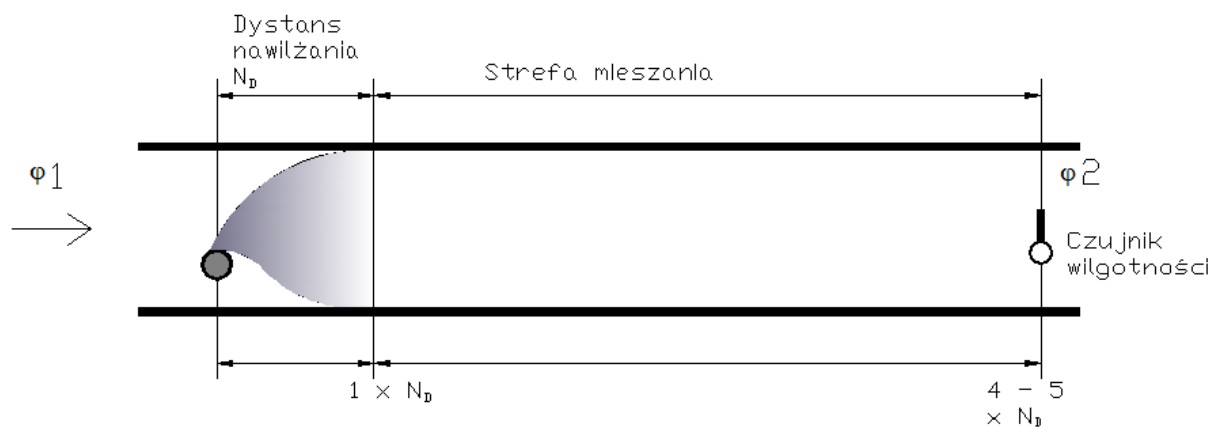
- miejsce zainstalowania lancy parowej nawilzacza powinno być w możliwie najbliższej odległości od nawilzacza
- długość i ilość lanc parowych do montażu w kanale dobierane są na podstawie **szerokości kanału, dystansu nawilżania i wydajności nawilzacza parowego (ilość cylindrów)**.

Ważne! Zawsze dobieraj możliwie najdłuższą lancę nawilzacza w stosunku do szerokości kanału w celu optymalizacji dystansu nawilżania.

- lance parowe nawilzacza zostały zaprojektowane do instalacji **poziomej** lub **pionowej**. Otwory wylotowe powinny być zawsze skierowane do góry i pod odpowiednim kątem w stosunku do przepływającego powietrza.
- lance parowe nawilzacza powinny być zainstalowane w kanale po stronie nadciśnienia (max. ciśnienie w kanale 1500 Pa). Jeśli lance parowe nawilzacza są zainstalowane po stronie ssawnej kanału, maksymalne podciśnienie nie może przekraczać 800 Pa.
- miejsce montażu lanc powinno być takie, aby zachowany został wymagany dystans nawilżania.

4.1 Obliczenie długości dystansu nawilżania N_D

Para wodna dystrybuowana z lancy parowej wymaga określonego dystansu, aby została zaabsorbowana przez przepływające powietrze. Dystans ten określany jest jako dystans nawilżania " N_D " i daje podstawę do określenia minimalnego dystansu między lancą nawilzacza a kolejnym elementem układu, umieszczonym w kierunku zgodnym z przepływającym powietrzem. Niezachowanie dystansu nawilżania może doprowadzić do wykrapłania się wilgoci i pojawiania się mokrych miejsc na kolanach, filtrach lub wentylatorach. W konsekwencji może to spowodować spadek wydajności nawilżania oraz pojawienie się pleśni i bakterii, których rozwojowi sprzyjają warunki podwyższonej wilgotności.

- ϕ_1 : Wilgotność względna powietrza nawiewanego przed nawilżeniem
- ϕ_2 : Wilgotność względna powietrza nawiewanego po nawilżeniu

Obliczanie dystansu nawilżania N_D zależy od indywidualnych parametrów rozpatrywanej instalacji. Dla przybliżonych obliczeń dystansu nawilżania N_D , można posłużyć się poniższą tabelą.

Wartości przedstawione w tabeli, odnoszą się do temperatury powietrza nawiewanego w zakresie od 15°C do 30°C.

Tabela nr 1

Wilgotność wejściowa ϕ_1 w % rh	Długość dystansu nawilżania N_D w metrach					
	Wilgotność wyjściowa ϕ_2 w % rh					
	40	50	60	70	80	90
5	1,0	1,2	1,5	1,8	2,3	3,5
10	0,9	1,1	1,4	1,7	2,2	3,4
20	0,8	1,0	1,3	1,5	2,1	3,2
30	0,6	0,9	1,1	1,4	1,9	2,9
40	-	0,6	0,9	1,2	1,7	2,7
50	-	-	0,6	1,0	1,5	2,4
60	-	-	-	0,7	1,2	2,1
70	-	-	-	-	0,8	1,7

Uwaga: Jeśli dystans nawilżania (podany w tabeli nr 1) musi być zredukowany z technicznych powodów, ilość pary przypadająca na jedną lancę musi być rozdzielona na dwie oddzielne lance lub należy zastosować system rozprowadzenia pary Multisteam (w tym przypadku prosimy o kontakt z firmą KMK Klima).

Wartości w poniższej tabeli odnoszą się do systemu dystrybucji pary Multisteam (dla kanałów o szerokości < 600 mm dystans nawilżania dla systemu Multisteam zwiększa się o około 50%).

Tabela nr 2

Wilgotność wejściowa $\phi 1$ w % rh	Długość dystansu nawilżania N_D w metrach					
	Wilgotność wyjściowa $\phi 2$ w % rh					
	40	50	60	70	80	90
5	0,25	0,30	0,40	0,50	0,70	1,10
10	0,20	0,30	0,35	0,45	0,65	1,05
20	0,20	0,25	0,30	0,45	0,60	1,00
30	0,10	0,20	0,25	0,40	0,55	0,90
40	-	0,15	0,20	0,30	0,45	0,80
50	-	-	0,20	0,25	0,40	0,70
60	-	-	-	0,20	0,30	0,60
70	-	-	-	-	0,20	0,45

$\phi 1$ w %rh: wilgotność względna powietrza nawiewanego przed nawilżeniem przy najniższej temperaturze powietrza nawiewanego

$\phi 2$ w %rh: wilgotność względna powietrza nawiewanego za lancą nawilżacza przy maksymalnej wydajności

Przykład

dane: $\phi 1 = 20$ %rh, $\phi 2 = 70$ %rh

dystans nawilżania N_D : **1,5 m** (0,45 m dla systemu nawilżania Multisteam).

Zastosowanie 2-ch lanc zamiast 1-ej wymaganej pozwala na skrócenie dystansu nawilżania o ok. 30%

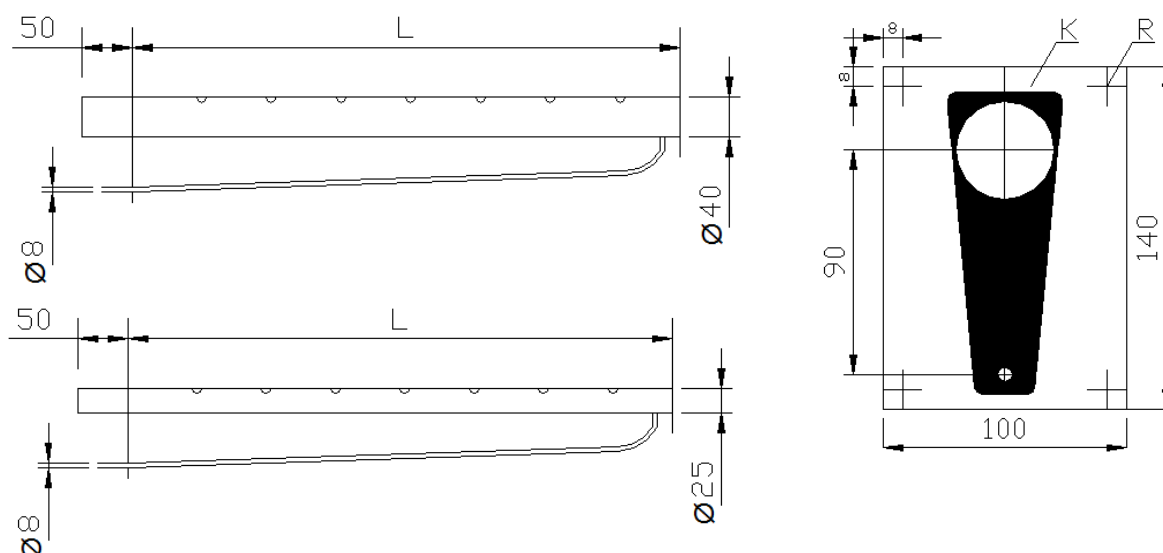
4.2 System dystrybucji pary Multisteam

System ten należy stosować w kanałach wentylacyjnych, gdzie konieczny jest krótki dystans nawilżania (przy obliczaniu długości drogi nawilżania prosimy odnieść się do tabeli nr 2).

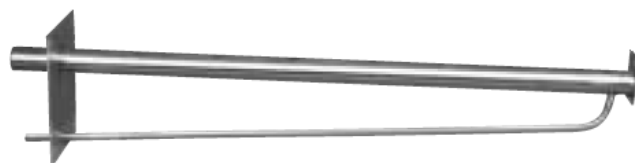
Przy stosowaniu systemu Multisteam prosimy o kontakt z firmą KMK Klima.

4.3 Dystrybucja pary lancami parowymi

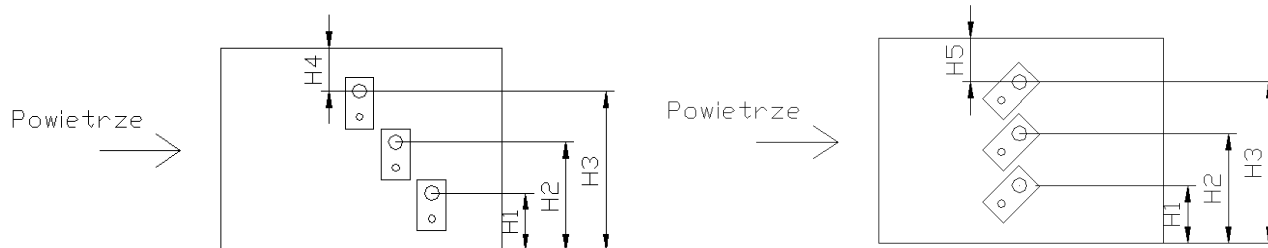
Obraz rzeczywisty lancy:

KOD	CAŁKOWITA DŁUGOŚĆ LANCY [mm]	DŁUGOŚĆ LANCY W KANAŁE L [mm]	ŚREDNICA [mm]
L290/25	340	290	25
L590/25	640	590	25
L790/25	840	790	25
L1000/25	1050	1000	25
L1250/25	1300	1250	25
L1500/25	1550	1500	25
L2000/25	2050	2000	25
L290/40	340	290	40
L590/40	640	590	40
L790/40	840	790	40
L1000/40	1050	1000	40
L1250/40	1300	1250	40
L1500/40	1550	1500	40
L2000/40	2050	2000	40

Model nawilżacza	ES 3-M	ES 6-M	ES 6	ES 12	ES 24	ES 48
Wydajność [kg/h]	3	6	6	12	24	48
Liczba lanc	1					2
Średnica przewodu parowego [mm]	25				40	
Średnica przewodu kondensatu z lancy [mm]	8					
Długości lanc	290 590 790 1000 1250 1500 2000					

4.4 Umiejscowienie lanc w kanale

K – wycięcie w kanale wentylacyjnym

R – 4 otwory $\varnothing$ 5mm

H1 = min 140 mm

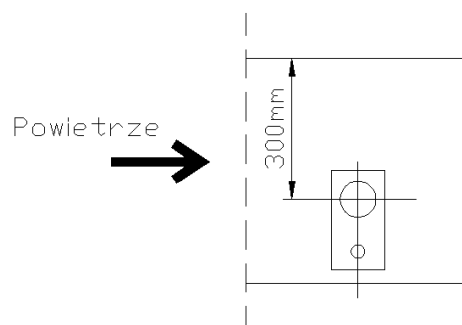
H2 = H1 + min 140 mm

H3 = H2 + min 140 mm

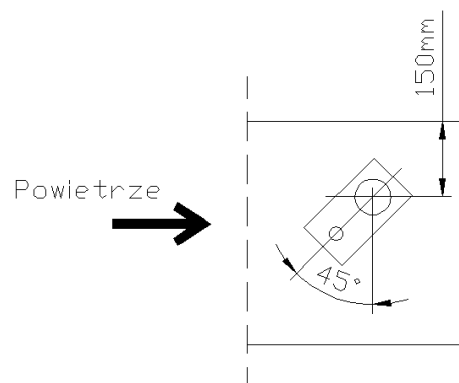
H4 = min 300 mm (wymagane)

H5 = 150 mm

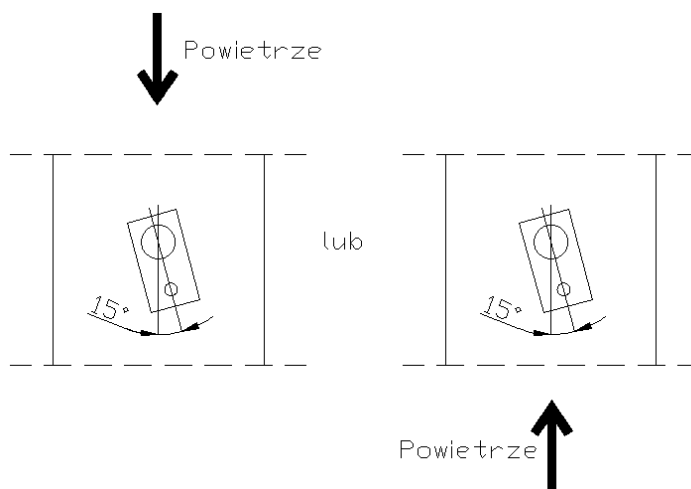
Minimalna odległość pomiędzy środkiem lancy, a górną częścią kanału wynosi 300 mm.

Jeżeli lanca jest montowana pod kątem pomiędzy 30° a 45° , odległość ta może być zmniejszona do wartości 150 mm.

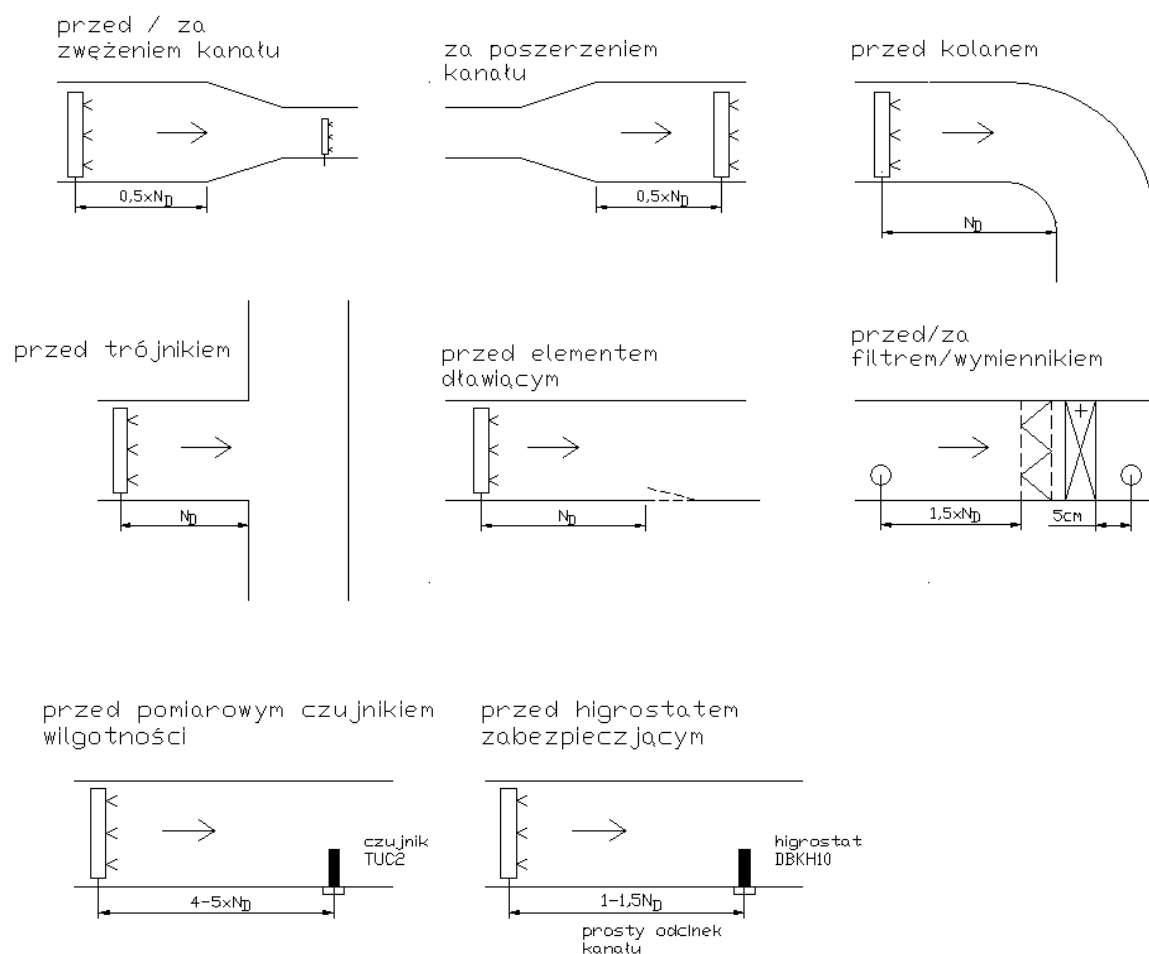

W kanałach pionowych, gdzie powietrze przepływa z dołu lub góry lanca powinna być montowana pod kątem 15° od pionu.

Minimalny dystans do zachowania

W celu zapobiegania kondensacji (wykropleniu) pary wodnej emitowanej z lancy parowej, na elementach umieszczonych zgodnie z kierunkiem przepływu powietrza konieczne jest zachowanie minimalnego dystansu od lancy parowej (zależnie od dystansu nawilżania " N_D ").

5. Przewody parowe i kondensatu

Długość węża pary powinna być możliwie jak najkrótsza.

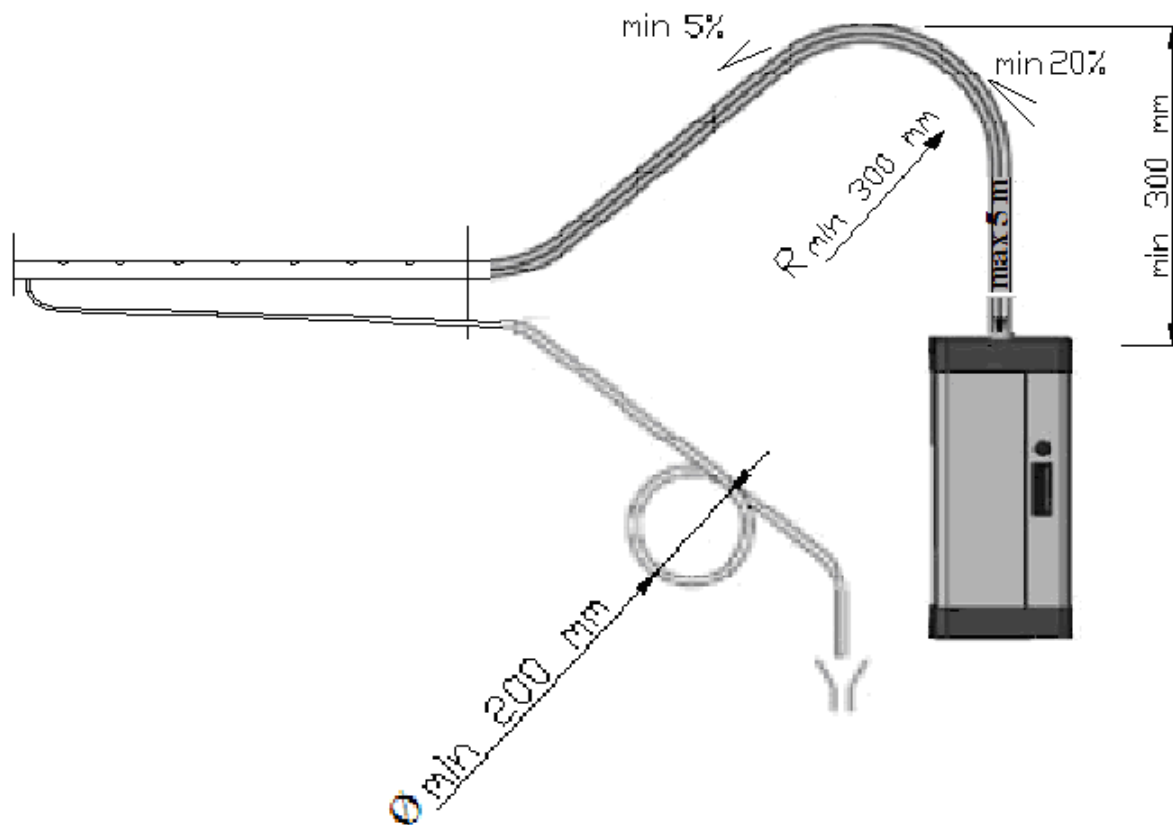
Maksymalna dopuszczalna obliczeniowa długość gumowego przewodu parowego uwzględniająca opory miejscowe to 5 m.

Ważne! Przy obliczeniach długości przewodu należy uwzględnić każdy łuk (każdą zmianę kierunku) jak 1 m obliczeniowy!

Jeżeli odległość obliczeniowa jest większa niż 5 m należy stosować izolowane przewody miedziane.

Przewody parowe **nie mogą** być prowadzone poziomo - należy zachowywać spadek 20% w kierunku nawilżacza lub 5% w kierunku lancy. Promień minimalnego gięcia przewodów parowych wynosi **R = 300 mm**

Takie prowadzenie przewodów zapobiega zaleganiu kondensatu w przewodach.

Wewnątrz lancy następuje kondensacja pary i gromadzenie się kondensatu, który musi zostać odprowadzony do instalacji kanalizacji budynku. Na przewodzie odprowadzenia kondensatu z lancy parowej niezbędne jest wykonanie syfonu o minimalnej średnicy 200 mm, celem zabezpieczenia przedostania się pary do przewodu odprowadzającego kondensat.

6. Podłączenie wody

Do nawilzacza należy doprowadzić wodę o parametrach:

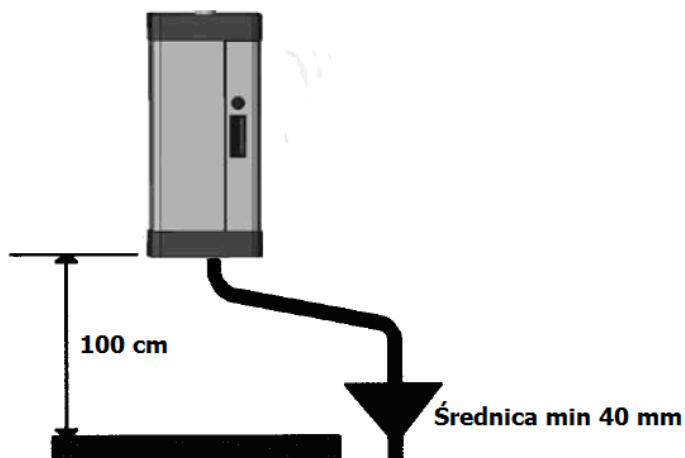
- Przewodność wody: : **250 - 1300** $\mu\text{s}/\text{cm}$
- Ciśnienie wody: 1 - 10 bar
- Temperatura wody 1°C - 40°C

Podłączenie wody znajduje się w dolnej części urządzenia.

Na zasilaniu wody zaleca się zamontowanie zaworu odcinającego, zwrotnego i filtru siatkowego.

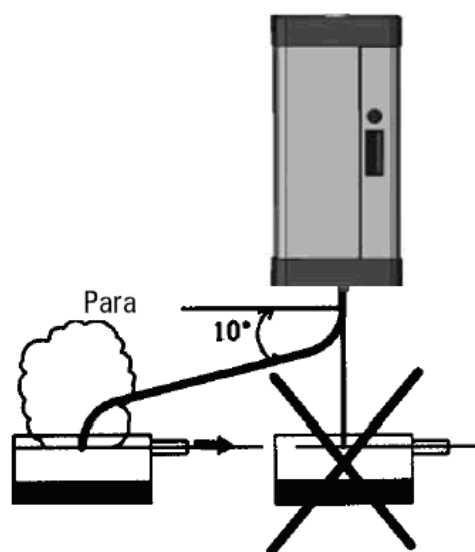
7. Przyłączenie kanalizacji

Do nawilzacza należy podłączyć przewód o średnicy 40 mm, którym odprowadzana jest gorąca woda z cyklu przepłukiwania cylindrów.

W celu zabezpieczenia instalacji kanalizacji przed wysoką temperaturą wody spuszczonej z cylindrów, sugerowane jest stosowanie zbiornika przelewowego. Obniża on temperaturę wody wprowadzanej do instalacji kanalizacji.

Nie należy lokalizować zbiornika przelewowego bezpośrednio pod nawilzaczem.

8. Zasilanie elektryczne

W poniższej tabeli przedstawiono dane elektryczne oraz techniczne nawilzaczy firmy PEGO

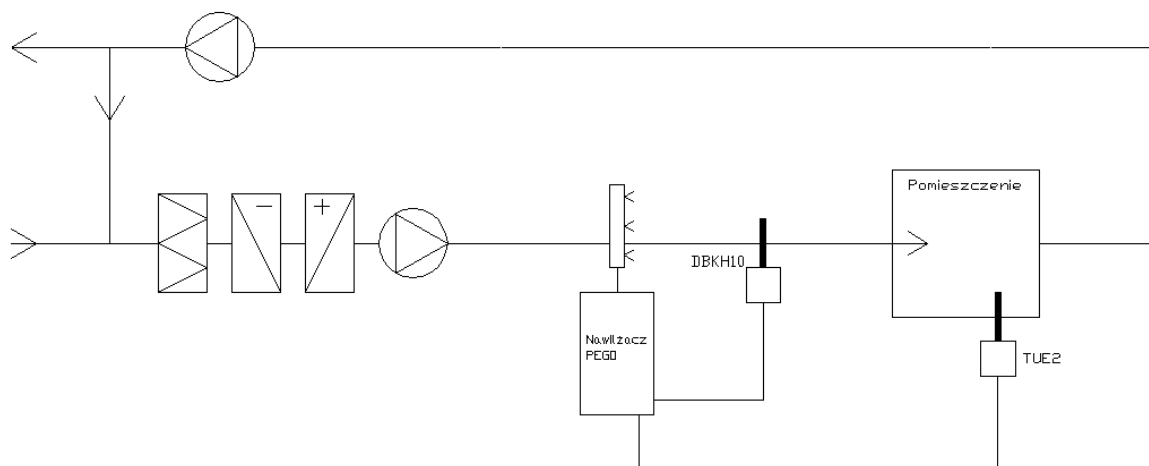
DANE TECHNICZNE i WARUNKI DZIAŁANIA	ES3-M	ES6-M	ES6	ES12	ES24	ES48
WYDATEK PARY (kg/h)	3	6	6	12	24	48
ZASILANIE ELEKTRYCZNE	230V 50-60HZ		400V 3/N 50-60HZ			
MOC (KW)	2	3	4,5	9	18	35
POBÓR PRĄDU (A)	9	13,5	6,5	13	25	51
TYP STEROWANIA	SLIM EASYSTEAM					
ZASILANIE SYSTEMU STEROWANIA NAWILŻACZA	230V 50-60HZ					
KRÓCIEĆ PAROWY WYLOT (mm)	25	25	25	25	40	40
LICZBA CYLINDRÓW	1	1	1	1	1	2
MASA (PUSTEGO) (kg)	10	10	10	12	19	38
MASA ROBOCZA (kg)	12	13	13	18	37	74
CIŚNIENIE ZASILANIA WODNEGO	1-10 bar					
TEMPERATURA PRACY NAWILŻACZA	+1 ÷ +40 °C					
WILGOTNOŚĆ DZIAŁANIA NAWILŻACZA	< 60 %RH (90 %RH)					
TEMPERATURA SKŁADOWANIA	-10 ÷ +70 °C					
KLASA OCHRONNOŚCI	IP20					

9. Różne systemy sterowania

Nawilzacze parowe ES firmy PEGO przystosowane są do pracy w trybie **ON/OFF** lub **regulacji proporcjonalnej**.

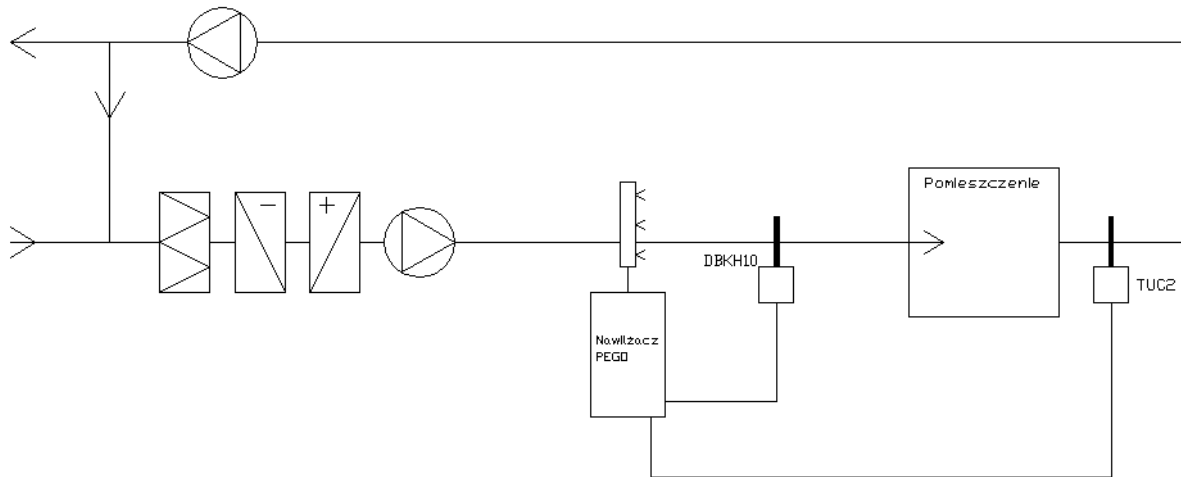
9.1 Sterowanie proporcjonalne z czujnikiem wilgotności umieszczonym w pomieszczeniu

Sterowanie przeznaczone do utrzymywania w pomieszczeniu wilgotności na możliwie stałym poziomie. Czujnik wilgotności umieszczony jest w pomieszczeniu, natomiast higrostat zabezpieczający przed wykropleniem wody w kanale nawiewnym.

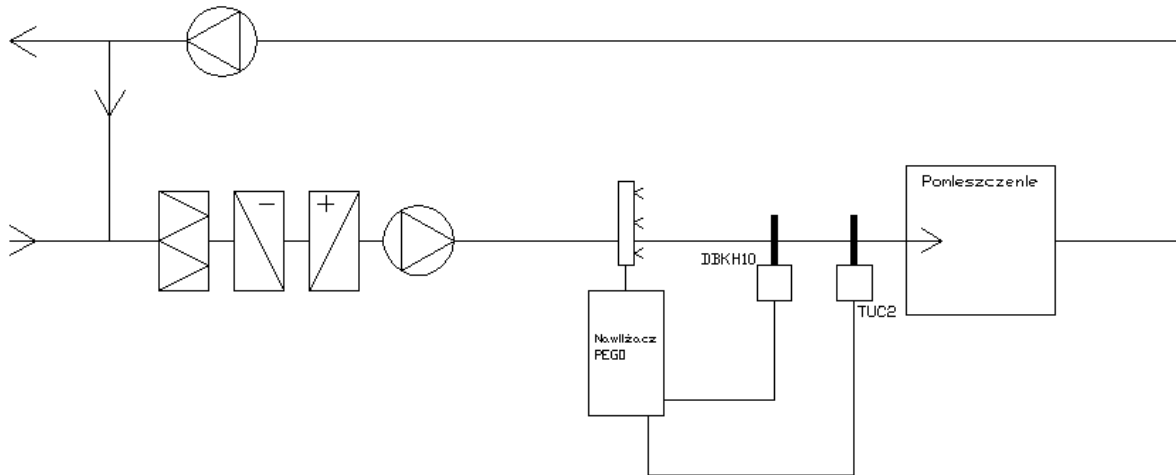
9.2 Sterowanie proporcjonalne z czujnikiem wilgotności umieszczonym w kanale wyciągowym

Sterowanie przeznaczone do utrzymywania w pomieszczeniu wilgotności na możliwie stałym poziomie. Czujnik wilgotności umieszczony jest w kanale wyciągowym (wywiewnym) natomiast higrostat zabezpieczający przed wykropleniem wody w kanale nawiewnym.

9.3 Sterowanie proporcjonalne z czujnikiem wilgotności umieszczonym w kanale nawiewnym

Sterowanie do kontroli wilgotności powietrza nawiewanego powinno być stosowane tylko wtedy, gdy kontrola wilgotności w pomieszczeniu lub kanale wyciągowym nie jest niemożliwa z powodów technicznych. Czujnik wilgotności umieszczony jest w kanale powietrza nawiewanego za łańcuchem nawilżacza parowego.

KONTAKT:

**KMK Klima s.c.
ul. Lipińskiego 13
30-349 Kraków**

**Tel./fax 12 262 93 43
e-mail: biuro@kmkklima.pl
www.kmkklima.pl**